

Handläggare
Kristin Svensson Lundin

Datum
2020-04-20

Diarienummer
MHN-2020-122

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde 5 maj 2020

Förenklad mars/apriluppföljning 2020

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att fastställa svar på särskilda frågor om coronaviruset covid-19 per april 2020 enligt bilaga 1,

att fastställa förenklad ekonomisk uppföljning per mars 2020 enligt bilaga 2,

att överlämna fastställda handlingar till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har sammanställt svar på särskilda frågor om coronaviruset covid-19 och dess större konsekvenser för verksamheten (bilaga 1). Förvaltningen har även upprättat en förenklad ekonomisk uppföljning per mars med prognos för helåret 2020 tillsammans med ekonomistaben (bilaga 2).

Ärendet

Kommunstyrelsens ordförande har beslutat om att förenkla uppföljningen per mars/april i syfte att avlasta verksamheten i det allvarliga läge som råder i kommunen och övriga samhället med anledning av spridningen av coronaviruset covid-19. Behov finns av en övergripande uppföljning per mars/april med fokus på stora konsekvenser av spridningen av covid-19. Syftet är bland annat att kommunfullmäktige ska kunna bedöma om några korrigerande åtgärder behöver vidtas under innevarande år.

Kommunfullmäktige begär inte in ordinarie rapportering på åtgärder, uppdrag och inriktningsmål per april. Istället besvarar nämnder och bolagsstyrelser ett fåtal frågor om större konsekvenser av spridningen av covid-19 och andra större avvikelser på leveransförmågan utifrån verksamheternas basuppdrag samt uppdrag i Mål och budget utifrån perspektiven ekonomi, personal och verksamhet.

Förvaltningen har upprättat ett förslag till ekonomiskt delårsbokslut per mars som utgår från de kommungemensamma direktiven det vill säga att spridningen av covid-19 fortsätter till

nästa kvartal (till och med juni) och att staten tar kostnaderna för all sjukfrånvaro för april och maj 2020.

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Särskilda frågor om coronaviruset covid-19 per april 2020

Bilaga 2: Förenklad ekonomisk uppföljning per mars 2020

Miljö- och hälsoskydds nämnden

Nämndbehandlas
2020-05-05Diarienummer:
MHN-2020-122Handläggare:
Kristin Svensson Lundin

Särskilda frågor om coronaviruset covid-19 per april 2020

Beskriv kortfattat hur verksamheten påverkas av spridningen av covid-19.

Verksamheten bedrivs med anpassningar och förändringar

En stor del av miljö- och hälsoskydds nämndens (nämndens) verksamhet är samhällskritisk och behöver därför fortsätta trots situationen som råder. Nämnden följer ansvariga myndigheters och kommunens anvisningar. Nämnden arbetar med att upprätthålla sin verksamhet för att skydda människors hälsa och miljön, upprätthålla beredskap och fortsätta att ge service till verksamhetsutövare och allmänhet. Inriktningen är att skydda förvaltningens personal från att bli smittad på arbetsplatsen och inte heller sprida smitta vidare. Verksamheten bedrivs med anpassningar och förändringar.

Nya arbetssätt och omprioriterade arbetsuppgifter

Arbete pågår för att identifiera kritiska arbetsuppgifter och planera för en uthållig bemanning. Nämnden har ändrat arbetssätt och omprioriterat arbetsuppgifter. Nämndens administrativa enhet har dokumenterat rutiner för kritiska arbetsuppgifter kopplade till att förvaltningen ska upprätthålla sin serviceskyldighet även vid personalbrist. Förvaltningens personal arbetar hemifrån utifrån kommunens riktlinjer. Bemanningen på plats är minimal och med syftet att uppfylla förvaltningens serviceskyldighet. Nya rutiner har införts för att underlätta arbete hemifrån. Fysiska möten har ersatts med digitala möten eller ställts in.

Delar av tillsynen skjuts upp

Förvaltningen genomför avvägningar och prioriteringar i tillsynen utifrån dels kommunens krisledningsnämnds beslut om att skjuta upp tillsynsbesök som inte är nödvändiga och prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden och dels utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Förvaltningen bedömer därför att all planerad tillsyn och kontroll inte kommer att hinna genomföras under året och att

tillsyn- och kontrollplanerna troligen kommer att justeras.

Nämnden har helt undvikit planerad tillsyn av vissa verksamheter under perioden för att minska smittspridningen och skydda de mest känsliga från smitta. Detta gällde framförallt äldreboenden och lokaler för vård och omsorg där personer från riskgrupper vistas. För samtliga verksamheter (även de där andra än riskgrupper vistas) genomför förvaltningen utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer bedömningar av behov och risk för olägenhet i de enskilda fallen och tar ställning till om det är lämpligt med tillsyn och vilken typ av tillsyn som i så fall ska utföras.

Nämnden har under perioden genomfört extra insatt tillsyn på gymlokaler för att minska risken för smittspridning. Nämnden informerade om städ- och hygienrutiner och kontrollerade verksamheternas egenkontroll.

Vissa av nämndens tillsynsobjekt har stängt så som till exempel en del spa, gym och lekland. En konsekvens av begränsningen av tillsyn under perioden är att nämnden inte kommer att hinna genomföra all tillsyn som planerats för året.

Nämndens har prioriterat uppföljning av tillsyn i pågående ärenden som inte krävt fysiska tillsynsbesök på plats hos verksamheterna. Nämnden har varit lyhörd för såväl verksamheter som privatpersoner situation i de olika typerna av myndighetsärenden och anpassat hanteringen av ärenden utifrån omständigheterna. Nämndens ser behov av att utveckla nya arbetssätt för att genomföra tillsyn utan fysiska besök, till exempel genom skriftlig kontakt och telefonsamtal.

Tillfälligt stoppade fakturor

Nämnden har tillfälligt stoppat de fakturor för årliga tillsynsavgifter som inte redan skickats ut. Det gäller fakturering av årliga tillsynsavgifter för hälsoskydd, tillståndsenheten och köldmedieanläggningar.

Personal – frågor om arbetsmiljö och utmaningar med hemarbete

Det har varit mycket frågor från medarbetarna kring arbetsmiljö och arbetsgivarfrågor. Sjukfrånvaron bedöms inte ha ökat men andelen vård av barn uppskattas ha ökat något. Utifrån ett arbetsmiljöperspektiv påverkar de nya direktiven om hemarbete förvaltningens personal. Den dagliga naturliga kontakten försvinner och ersätts med en digital kontakt och nya arbetssätt införs. Även ergonomin kan påverkas negativt, rörelsemönstret blir annorlunda om pauser uteblir. Ledarskapet behöver förändras utifrån de nya förutsättningar som arbete på distans medför. Förvaltningen arbetar för att hitta nya former för intern kommunikation.

Vilka är de största konsekvenserna om det allvarliga läget med anledning av spridningen av covid-19 fortsätter till nästa kvartal (t o m juni)?

a) Verksamhet

Risk för att inte uppfylla serviceskyldigheten

Om sjukfrånvaron ökar kan en konsekvens bli att nämnden inte hanterar inkommande handlingar och frågor inom utsatt tid. Bristande bemanning kan även få som konsekvens att nämnden inte hanterar brådskande inkommande ärenden på ett tillfredsställande sätt. Det kan till exempel gälla anmälningar om matförgiftningar, utsläpp eller hälsorisker i verksamheter.

Risk för försening av projekt DHS miljö

Utvecklingen av DHS miljömodul är ett kritiskt och viktigt projekt för nämnden. Om nyckelpersoner i projektet skulle bli långvarigt sjuka finns risken att projektet blir försenat vilket innebär att det finns en risk för att nämnden kan komma att sakna diarie- och verksamhetssystem från och med 1 jan 2021. Det skulle få stora konsekvenser för förvaltningen.

Risk för att utebliven tillsyn och kontroll leder till risker för människors hälsa och miljön

Om sjukfrånvaron ökar så kommer planerade tillsynsbesök inte kunna genomföras. Frånvaro av tillsyn ökar risken för negativa effekter på människors hälsa och miljön.

Risk för annan allvarlig händelse inträffar under utbrottet av covid-19, risk för kemikalieolyckor/utsläpp

Om det finns brister i förvaltningens bemanning finns risk för att förvaltningen som tillsynsmyndighet vid en olycka har svårt att rycka ut och vara rådgivande på plats. Förvaltningen kan få svårt att hantera frågor och fullfölja sitt myndighetsuppdrag vilket kan leda till allvariga konsekvenser för miljön och människors hälsa.

b) Personal

Risk för försämrad psykosocial arbetsmiljö

Frånvaro av personal kan komma att leda till ökad oro och ökad arbetsbelastning vilket kan leda till stress och försämrad psykosocial arbetsmiljö. Hemarbete kan bland annat medföra att det blir svårt att skilja mellan privatliv och arbete. Erfarenhetsutbytet mellan kollegor riskerar att minska.

Risk för frånvaro av nyckelpersoner

Sjukfrånvaro i förvaltningsledningen eller andra nyckelpersoner med till exempel särskild kompetens kan innebära svårigheter att leda och styra verksamheten, ta del av relevant information och samverka med andra.

Risk för hot och våld mot personal

Ett pressat ekonomiskt läge för verksamheterna kan innebära en ökad risk för att förvaltningens personal möts av hot och eventuellt våld från personer de möter i tillsynen.

c) Ekonomi*Minskade avgiftsintäkter*

Nämnden räknar med intäktsbortfall kopplat till tillsyn och kontroll som finansieras av timavgifter och som inte utförts under perioden samt minskat antal nyregistrerade livsmedelsverksamheter. Delar av nämndens intäkter förskjuts till slutet av året i och med att nämnden tillfälligt stoppat den fakturering av årliga tillsynsavgifter som inte redan hade påbörjats.

Nämnden har fått extra och nya arbetsuppgifter kopplat till covid-19 som påverkar nämndens förmåga att utföra tidigare planerat arbete vilket sannolikt även kommer att påverka nämndens intäkter. Vissa arbetsmoment förväntas även ta längre tid att utföra hemifrån vilket medför att debiteringsraden kan minska något.

Har eller planerar nämnden/bolagsstyrelsen att vidta några åtgärder för att hantera avvikelserna samt minska konsekvenserna av covid-19 på verksamheten?

Löpande anpassningar och förändringar

Nämndens verksamhet har bedrivits med anpassningar och förändringar. Förvaltningen har ändrat arbetssätt och omprioriterat arbetsuppgifter. Nya rutiner har införts för att underlätta arbete hemifrån.

Plan för att hantera brist på bemanning

Förvaltningen har förberett rutiner för hur situationen ska hanteras vid brist på bemanning. Ersättare har identifierats för nyckelpersoner och likaså bemanning av kritiska projekt. Personalen har förberetts på att sjukfrånvaro kan medföra att det kan bli nödvändigt att lämna sina ordinarie arbetsuppgifter och istället agera vid till exempel en kemikalieolycka.

Omprioriteringar av tillsyn

För att minska de negativa konsekvenserna av utebliven tillsyn har tillsyn prioriterats utifrån fokus på tillsynsobjekt med högst risk för negativ påverkan på människors hälsa eller miljön. Nämnden följer utvecklingen och är beredd att vidta åtgärder om det finns tendenser till att vissa verksamheter bryter mot regler. Tillsynsmetoderna anpassas till att bli mer digitala för att undvika fysiska besök om möjligt. Förvaltningen har arbetat för att upprätthålla den interna kommunikationen och genomfört tydliga prioriteringar löpande i verksamheten utifrån rådande förutsättningar.

Ökad risk för hot och våld

Förvaltningens rutin för att förebygga arbetsmiljörisker ska följas och tillsyn omprioriteras utifrån rådande förutsättningar.

Hantering av ekonomiska konsekvenser

Vad gäller risken för allvarliga ekonomiska konsekvenser ser nämnden över sin budget och följer utvecklingen. Vid behov vidtas åtgärder för att hålla nere kostnader.

Finns andra viktiga avvikelser som inte beror på spridningen av covid-19 för verksamhet, personal och ekonomi jämfört med plan?

Miljöförvaltningen deltar med ett eget delprojekt inom det kommungemensamma projektet Digitalt handläggarstöd (DHS). Projektet är en viktig del i miljöförvaltningens verksamhetsutveckling och ska leda fram till att förvaltningen har ett nytt diarie- och ärendehanteringssystem för verksamhetsområdena livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd samt enskilt vatten och avlopp. Utan det IT-stödet kan miljöförvaltningen inte bedriva sin verksamhet. Utvecklingen och införandet av DHS miljö är försenat sett till den ursprungliga tidplanen. Första driftsättning av det nya systemet planeras till hösten 2020. Därefter förväntas vidareutveckling pågå under 2021-2022.

Nämnd
MHN

Datum:
2020-04-15

Nämndbehandlas:
2020-05-05

Handläggare:
Mazén Sliwa

Version:1

Förenklad marsuppföljning 2020

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDS- NÄMNDEN	Kommunbidrag 2020	Resultat per mars	
		Periodens utfall 202001-202003	Periodens utfall 201901-201903
Belopp i miljoner kronor			
Politisk verksamhet (1)	1,2	-0,1	0,0
Infrastruktur, skydd m.m (2)	25,4	4,8	1,2
Fritid, övrigt (32)	0,1	0,0	0,0
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	26,7	4,7	1,2

	Nämndbudget 2020	Helårsprognos 2020	Avvikelse
Intäkter ¹	76,0	73,5	-2,5
Kostnader ¹	-76,0	-73,5	2,5
Resultat	0	0	0

1 Exklusive nämndinterna poster

	KF-budget 2020	Periodens utfall 202001-202003	Helårsprognos 2020
Investeringar	0,0	0,0	0,0

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	2,5		-2,5	0,0

Bokslut per mars

Nämndens redovisar ett positivt resultat för perioden som uppgår till 4,7 mnkr, vilket är 4,3 mnkr lägre än periodens budget.

Periodens totala intäkter redovisar 15,4 mnkr vilket är ett underskott om 6,1 mnkr i förhållande till periodens budget (21,5 mnkr). 5,5 mnkr av avvikelsen (6,1 mnkr) har en direkt påverkan av covid-19 läget, eftersom miljöförvaltningen beslutade att tillfälligt stoppa de fakturor för årliga tillsynsavgifter som inte redan skickats ut (hälsoskydd, tillståndsenheten och fakturor för köldmedieanläggningar). Resterande 0,6 mnkr avser den Kommunala lantmäterimyndigheten vilket beror på en blandning av rådande situation samt färre upplagrade förrättningsärenden som ej vunnit laga kraft.

Livsmedel och Miljöskydd fick ut sina årsfakturor i januari och början av februari innan pågående restriktioner infördes och redovisar ett positivt resultat för perioden som ligger i linje med periodens budget.

Periodens totala kostnader redovisar 17,3 mnkr, vilket är ett bättre utfall om 1,8 mnkr i förhållande till periodens budget (19,1 mnkr). Avvikelse beror på lägre kostnader för arbetskraft där rekryteringar för planerade tjänster uteblivit/blivit framflyttade till hösten. Vidare har externa konsultkostnader som bland annat härrör DHS projektet, inte blivit realiserade än (påverkas ej av covid-19). Slutligen har planerade kurs/logikostnader uteblivit utifrån rådande situation. Trenden för intäkter och kostnader fortsätter även i april/maj.

Prognos per mars

Nämnden har utifrån situationen med covid-19 antagit en prognos med lägre intäkter och kostnader. Intäkterna har skrivits ner med 5 procent. Nämndens intäkter exklusive kommunbidrag uppgår i marsprognosen till 46,8 mnkr vilket är 2,5 mnkr lägre än fastslagen budget (48,8 mnkr). Kommunens krisledningsnämnds beslut om att skjuta upp tillsynsbesök som inte är nödvändiga, Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att helt undvika planerad tillsyn av vissa verksamheter och den rådande situationen med exempelvis besöksförbud på äldreboende gör att tillsyn skjuts fram på obestämd tid. Nämnden ser en risk för att all planerad tillsyn/kontroll på timavgift inte kommer hinna genomföras under året vilket medför uteblivna intäkter. Det finns också en risk för att all tillsyn/kontroll på årlig avgift inte hinner utföras. Det finns även risk för fordringsförluster vad gäller årsfakturor som inte skickats ut än. Nämnden ser att risken för ökade konkurser i restaurang/livsmedelsbranschen är påtaglig men enheten tror samtidigt att lokalerna inte kommer stå tomma utan att nya verksamheter kommer att starta efter hand. Nämnden räknar dock med färre nyregistrerade verksamheter fram till hösten. Sammanfattningsvis har en stor del av intäkterna i prognosen flyttats fram till hösten och nämnden har räknat med fem procents osäkerhet i prognosen på grund av covid-19.

Personalkostnaderna har prognostiserats till 49,9 mnkr, vilket är 1,7 mnkr lägre än fastslagen budget (51,6 mnkr). I marsprognosen har personalbehovet inte utökats på grund av sjukdom eller dylikt kopplat till covid-19. Däremot har pågående rekryteringar stoppats/flyttats fram till höst vilket gör att kostnaden för arbetskraft även justerats ner i förhållande till budget. Här finns även ett utrymme att kontrollera rekryteringar beroende på utfallet i verksamhetens intäkter.

Övriga kostnader inklusive fastighetskostnader har prognostiserats till 24,6 mnkr, vilket är 0,8 mnkr lägre än fastslagen budget (24,4 mnkr). Minskade prognostiserade kostnader för främst kurser och logi (ca 0,2 mnkr) är direkt påverkade av covid-19. Kostnader för inköp av utrustning för digitalt hemmaarbete har prognostiserats i mars, men utgör en liten post som ej påverkar prognosen i större grad.

Investeringar

Finns inga investeringar i bokslut eller prognos.